

Menny és pokol a barokk kori ember életében: a mindennapoktól a műalkotásokig

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Lelkiségtörténeti Műhelyének

és az

MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoportnak
VI. konferenciája

2013. április 5–6. (péntek–szombat),
Budapest, Sophianum, VIII. kerület, Mikszáth Kálmán tér 1.

SZÉCHENYI TERV

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

P R O G R A M

ÁPRILIS 5. ♣ PÉNTEK

9⁰⁰ **A konferenciát megnyitja:**

Vizkelety András, *akadémikus, a PPKE BTK professor emeritusa*

1. ülészak, plenáris ülés (209. terem)

Elnök: Vizkelety András, *akadémikus, a PPKE BTK professor emeritusa*

- 9¹⁰–9³⁰ **Madas Edit**, *egyetemi tanár, Országos Széchényi Könyvtár/PPKE BTK, Budapest/Piliscsaba ♣* „Az égbe bál van, minden este bál van...”: Mennyei metaforák a Sándor-kódexben
- 9³⁰–9⁵⁰ **Prokopp Mária**, *professor emeritus, ELTE BTK, Budapest ♣* Menny- és pokol-ábrázolás a gömöri és a szepességi 14–16. századi falképeken
- 9⁵⁰–10¹⁰ **Barna Gábor**, *egyetemi tanár, SZTE BTK, Szeged ♣* Évszázados tudásrétegek máriaradnai képeken: A tisztítóház Máriaradna 17. századi kegyképén, valamint a mennyország, a purgatórium és a pokol egy 20. századi naiv képen
- 10¹⁰–10³⁰ **Krasznai Gáspár**, *tanár, doktorandusz, LFZE, Budapest ♣* „Harmonia coelestis”
- 10³⁰–10⁵⁰ Kérdések, vita
- 10⁵⁰–11¹⁰ Szünet

2. ülészak, szekcióülés (209. terem)

Elnök: Madas Edit, *egyetemi tanár, Országos Széchényi Könyvtár/PPKE BTK, Budapest/Piliscsaba*

- 11¹⁰–11³⁰ **Kertész Balázné Bíró Csilla**, *könyvtáros, OSZK, Régi Nyomatványok Tára, Budapest ♣* Angelológia Andreas Pannonius Énekek éneke-kommentárjában
- 11³⁰–11⁵⁰ **Deák Zsuzsanna**, *doktoranda, BBTE BTK, Kolozsvár ♣* Láthatóvá váló túlvilág a késő középkori haldoklási szövegekben
- 11⁵⁰–12¹⁰ **Korondi Ágnes**, *doktoranda, BBTE BTK, Kolozsvár ♣* Biztos út a túlvilágra: A késő középkori magyar nyelvű imádságok egy csoportjának mentalitástörténeti értelmezése
- 12¹⁰–12³⁰ **Farmati Anna**, *PhD, egy. adjunktus, BBTE BTK, Kolozsvár ♣* „Menyről szállott uj Jerusalemből”: A kolozsvári Szentháromság-társulat mint mennyország

- 12³⁰–12⁵⁰ Kérdések, vita
- 12⁵⁰–14⁰⁰ Ebédidő

3. ülészak, szekcióülés (201. terem)

Elnök: Barna Gábor, *egyetemi tanár, SZTE BTK, Szeged*

- 11¹⁰–11³⁰ **Kaposi Krisztina**, *egy. hallgató, ELTE BTK, Budapest ♣* A Comico-tragoedia túlvilágképe: A háromrétegű pokol-képzet, a barokk halálkatalógus és a Nyéki Vörös Mátyás-i allúziók
- 11³⁰–11⁵⁰ **Horváth Sándor**, *PhD, néprajzkutató, Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Szombathely/Narda ♣* „mind halnak, de sosem hunynak el”: A menny és a pokol a 18. században a grádistyei horvátoknál
- 11⁵⁰–12¹⁰ **Nagy Levente**, *PhD, egy. docens, ELTE BTK, Budapest ♣* A tűzfolyótól a kolbászból font kerítésig: A pokol és a menny ábrázolása Ioan Budai-Deleanu Cigányiász c. eposzában
- 12¹⁰–12³⁰ **Hegyi Ádám**, *PhD, egy. tanársegéd, SZTE BTK, Szeged ♣* „Nagy kára a Léleknek, hogy itt Betegek látogatásának tsak híre sinsen...”: A túlvilágról alkotott elképzelések a szentesi református gyülekezetben a 18. század végén
- 12³⁰–12⁵⁰ Kérdések, vita
- 12⁵⁰–14⁰⁰ Ebédidő

4. ülés, szekcióülés (209. terem)

Elnök: Gábor Csilla, *egyetemi tanár, BBTE BTK, Kolozsvár*

14⁰⁰–14²⁰ **Gelle Katalin**, *doktoranda, PPKE BTK, Piliscsaba* ♣ Melius Juhász Péter menny- és pokolvíziója újszövetségi bibliafordításai, prédikációi, valamint imádságai kontextusában

14²⁰–14⁴⁰ **Koltai András**, *PhD, levéltárvezető, Központi Piarista Levéltár, Budapest* ♣ Purgatórium Privigyén: Szellemjárás egy piarista rendházban 1696-ban

14⁴⁰–15⁰⁰ **Hubert Ildikó**, *irodalomtörténész, Budapest* ♣ Gasparóczy Ferenc ref. relikvium pokol- és mennyország-képe

15⁰⁰–15²⁰ **Báthory Orsolya**, *PhD, tud. munkatárs, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Budapest* ♣ Martín de Roa – Taxonyi János, A purgatóriumbeli lelkeknek állapottya

15²⁰–15⁴⁰ Kérdések, vita

15⁴⁰–16⁰⁰ Szünet

5. ülés, szekcióülés (201. terem)

Elnök: Hubert Gabriella, *PhD, tud. munkatárs, Evangélikus Országos Könyvtár, Budapest*

14⁰⁰–14²⁰ **Petrőczy Éva**, *babil. egy. docens, a KRE Puritanizmuskutató Intézetének vezetője, Budapest*

♣ A menny és a pokol Pápai Páriz Ferenc „Pax sepulchri”-jában

14²⁰–14⁴⁰ **Bretz Annamária**, *tudományos segédmunkatárs, MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Irodalomtudományi Intézet, Budapest* ♣ Bod Péter a túlvilágról

14⁴⁰–15⁰⁰ **Bogár Judit**, *PhD, egy. adjunktus, PPKE BTK, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Piliscsaba/Budapest* ♣ Pokol, purgatórium és mennyország a Dóri és a Vépi énekeskönyv népénekeiben

15⁰⁰–15²⁰ **Frauhammer Krisztina**, *PhD, néprajzkutató, SZTE BTK Néprajzi Tanszék, Szeged* ♣ Ami a Makulából kimaradt: Martin von Cochem Krisztus-életrajzának poklóról és mennyországról írt fejezetei

15²⁰–15⁴⁰ Kérdések, vita

15⁴⁰–16⁰⁰ Szünet

6. ülés, plenáris ülés (209. terem)

Elnök: Szelestei N. László, *egyetemi tanár, PPKE BTK, Piliscsaba*

16⁰⁰–16²⁰ **Voigt Vilmos**, *professor emeritus, ELTE BTK, Budapest* ♣ Evilág és túlvilág a magyar protestáns meditációs irodalomban a 17. század elején

16²⁰–16⁴⁰ **Szigeti Jenő**, *professor emeritus, ME BTK, Miskolc* ♣ Menny és pokol a 18. századi népi látomásokban

16⁴⁰–17⁰⁰ **Imre Mihály**, *egy. tanár, DE BTK, Debrecen* ♣ A négy végső dolog barokk költői értelmezése Szőnyi Benjámintól műveiben

17⁰⁰–17²⁰ **Tóth Sándor**, *költő, irodalomtörténész, Piliscsaba* ♣ A látomás Tar Lőrinc történetében és a Júlia szépleány népballadában

17²⁰–17⁴⁰ **Szádóczi Vera**, *tud. segédmunkatárs, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Piliscsaba/Budapest* ♣ Menny és pokol képe Kájoni János Cantionale catholicumában

17⁴⁰–18⁰⁰ Kérdések, vita

ÁPRILIS 6. ♣ SZOMBAT

7. ülészak, szekcióülés (209. terem)

Elnök: Imre Mihály, *egyetemi tanár, DE BTK, Debrecen*

9⁰⁰–9²⁰ **Medgyesy Norbert**, *PhD, egy. adjunktus, PPKE BTK, Piliscsaba* ♣ Ismeretlen színelőadás az utolsó ítéletről Csíksomlyón, 1742-ben

9²⁰–9⁴⁰ **Déri Eszter**, *doktoranda, tud. segédmunkatárs, PPKE BTK / MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Piliscsaba/Budapest* ♣ „Lelkem szárnyaival a’ Sással föl röptültem”: A halott Esterházy Sándor üzenete a Mennyből?

9⁴⁰–10⁰⁰ **Maczák Ibolya**, *PhD, tud. munkatárs, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Budapest* ♣ Mennysország – két hangon

10⁰⁰–10²⁰ **Mercs István**, *PhD, tanár, Nyíregyháza* ♣ „...beszédjek az ordítás; idejek az örökkévalóság”: Pokol és mennyország a késő barokk prédikációirodalomban

10²⁰–10⁴⁰ Kérdések, vita

10⁴⁰–11⁰⁰ Szünet

8. ülészak, szekcióülés (201. terem)

Elnök: Bitskey István, *akadémikus, professor emeritus, DE BTK, Debrecen*

9⁰⁰–9²⁰ **Fazakas Gergely Tamás**, *PhD, egyetemi adjunktus, DE BTK, Debrecen* ♣ Felekezeti küzdelem a haldokló testéért Bethlen Kata környezetében

9²⁰–9⁴⁰ **Ivancsó Mária**, *egyetemi hallgató, DE BTK, Debrecen* ♣ A haldoklás rítusainak különbségei és a 18. századi katolikus prédikációirodalom

9⁴⁰–10⁰⁰ **Szelestei N. László**, *egyetemi tanár, PPKE BTK / MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport Piliscsaba/Budapest* ♣ Roberto Bellarmino mennysországa Ágoston Péter fordításában (1674)

10⁰⁰–10²⁰ **Szárász Orsolya**, *PhD, tudományos munkatárs, DE BTK, Debrecen* ♣ Pokoli színház: Az elrettentés eszközei és módszerei a jezsuita penitenciális népmisziókban

10²⁰–10⁴⁰ Kérdések, vita

10⁴⁰–11⁰⁰ Szünet

9. ülészak, plenáris ülés (209. terem)

Elnök: Hargittay Emil, *egyetemi tanár, PPKE BTK, Piliscsaba*

11⁰⁰–11²⁰ **Szabó Ferenc**, *teológus, író, a Távlatok főszerkesztője, Budapest* ♣ Loyolai Szent Ignác lelkigyakorlatos könyvének elmélkedési a bűnről és a poklóról

11²⁰–11⁴⁰ **Bitskey István**, *akadémikus, professor emeritus, DE BTK, Debrecen* ♣ Menny és pokol Pázmány prédikációiban

11⁴⁰–12⁰⁰ **Bajági Rita**, *PhD, tud. munkatárs, MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Budapest* ♣ Ördög és pokol az imákban, avagy túlvilág-ábrázolás az 1620-ig megjelent imakönyveinkben

12⁰⁰–12²⁰ **Réger Ádám**, *doktorandusz, PPKE BTK, Piliscsaba* ♣ A Dialogus és Tintinnabulum forrásainak pokol-ábrázolása

12²⁰–12⁴⁰ Kérdések, vita

12⁴⁰ Zárszó